

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETI

**FarDU.
ILMIY
XABARLAR-**

1995-yildan nashr etiladi
Yilda 6 marta chiqadi

6-2024

**НАУЧНЫЙ
ВЕСТНИК.
ФерГУ**

Издаётся с 1995 года
Выходит 6 раз в год

Н.Н.Бобоҷонов, Г.Г.Козлова

8 yoshdan 10 yoshgacha bo'lgan bolalarda qo'shma ta'sir qilish usuli yordamida harakatni muvofiqlashtirish ko'nikmalarini yaxshilash 111

D.T.Abduraimov

Talabalar hayoti sifatini yaxshilashda atletik gimnastika vositalaridan foydalanishning samaradorligi..... 116

F.M.Mamadova

Bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchilarining pedagogik madaniyati va kompetensiyasini rivojlantirish mexanizimi 121

M.M.Yuldashev

Ayollar organizmini jismoniy mashqlarga reaksiya qilishida hududiy omillarning ahamiyati 125

N.J.Madaminova

Maktabgacha ta'llimda ingliz tilini o'rganish uchun geymifikatsiya texnologiyalaridan foydalanish: samaradorlik va natijalar tahlili 129

S.M.Sidikov

Maktabgacha va kichik mакtab yoshidagi bolalarning jismoniy rivojlanishini nazorat qilish modernizatsiya..... 133

S.B.Erkinova

Oliy ta'llim muassasalarida tahsil olayotgan talabalarning kognitiv faoliyatini tuzilishi va turlari 139

IQTISODIYOT**M.R.Dadashzade**

Administration of the production areas based on innovative technology..... 143

FALSAFA**I.M.Arzimatova**

O'zbekistonda modernizatsiya jarayonlari va rahbar kadrlar faoliyati..... 148

F.A.Yuldashev

Axborotlashgan jamiyatda ehtiyoj va manfaat kategoriyasining namoyon bo'lishi (ijtimoiy-falsafiy tahlil)..... 153

Sh.Ismatov

Yangi O'zbekistonda ma'rifiy jamiyat barpo etishning nazariy asoslari 158

B.B.Asqarov

Dizayn fikrplashda empatiya bosqichining pedagogikadagi roli 161

I.A.Asatulloev

Alfred adlerning qalb konsepsiyasida inson barkamolligi omillari..... 164

O.Ortiqov

Mustaqillik davrida ijtimoiy-falsafiy tadqiqotlar tahlili (1990-1994 yillar)..... 172

A.M.Nurmuxammadjonov

Ijtimoiy rivojlanish jarayonida yoshlар musiqiy tafakkurini rivojlantirishning istiqboldagi vazifalari 175

A.A.Sayitxonov

Ilmiy qadriyatlarning inson axloqiy va ma'naviy yuksalishiga ta'siri..... 188

SIYOSAT**A.Leyla**

Xitoy Xalq Respublikasining Markaziy Osiyo mintaqasidagi geosiyosiy manfaatlari 191

S.N.Abdullayev

Huquqiy ong masalasiga falsafiy yondashuvning o'ziga xos xususiyatlari 196

ТАРИХ**Sh.M.Abdusatorov**

Jizzax vohasi an'anaviy taomlarining gastroturizmni rivojlantirish bosqichidagi o'rni va ahamiyati (Forish tumani misolida)..... 199

УО'К: 458.14.014.13

OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TAHSIL OLAYOTGAN TALABALARNING KOGNITIV FAOLIYATINI TUZILISHI VA TURLARI

СТРУКТУРА И ВИДЫ ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ, ОБУЧАЮЩИХСЯ В ВУЗЕ

STRUCTURE AND TYPES OF COGNITIVE ACTIVITIES OF STUDENTS STUDYING AT A UNIVERSITY

Erkinova Sitora Botirjon qizi

Namangan davlat universiteti tayanch doktoranti

Annotatsiya

Oliy ta'lismuassasalarida tahsil olayotgan bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida mutaxassislik fanlarini o'qitishda ularni bilish darajalarini yanada mustahkamlash maqsadida ilmiy-tadqiqotchilar tomonidan olib borilgan ilmiy izlanishlar ushbu maqolada tahlil qilinib, xorijiy mamlakatlarning ta'lismizimlarida ta'lismizimlarida shaxsning bilish darajasini oshirishdagi pedagogik usullar keltirilgan. Shuningdek, kognitiv tushunchasi, kognitiv faoliyat va uning ahamiyati, kognitiv faoliyat turlari va oliy ta'lismuassasalarida tahsil olayotgan talabalarning kognitiv faoliyat, uning ahamiyati, asosiy shakllari va turlarini aniqlash bo'yicha ilmiy-tadqiqotchilar tomonidan olib borilgan ilmiy izlanishlar tahlil qilingan. Natijada talabalarning bilish darajasini oshirishda kognitiv faoliyatni qo'llash ijobiy natijalarga olib kelishi aniqlangan.

Аннотации

В целях дальнейшего повышения уровня знаний будущих учителей начальной школы, обучающихся в высших учебных заведениях, в статье анализируются научные исследования, проводимые исследователями, а также процессы образования в образовательных системах зарубежных стран и педагогические методы повышения уровня знаний личности представлена. Также были проанализированы научные исследования, проведенные исследователями о познавательном понятии, познавательной деятельности и ее значении, видах познавательной деятельности и познавательной деятельности студентов, обучающихся в высших учебных заведениях, ее значении, основных формах и видах. В результате определено, что использование познавательной деятельности в повышении уровня знаний учащихся приводит к положительным результатам.

Abstract

In order to further improve the level of knowledge of future primary school teachers studying in higher education institutions, the article analyzes scientific research conducted by researchers, as well as the processes of education in the educational systems of foreign countries and pedagogical methods of improving the level of knowledge. Personality is presented. Also analyzed were scientific studies conducted by researchers on the cognitive concept, cognitive activity and its meaning, types of cognitive activity and cognitive activity of students studying in higher education institutions, its meaning, main forms and types. As a result, it was determined that the use of cognitive activity in improving the level of knowledge of students leads to positive results.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lismi, kognitiv faoliyat, o'quv faoliyati, o'quv vazifasi, ta'lismi, mantiqiy fikr, o'quv dasturi, mavzu maydoni.

Ключевые слова: начальное образование, познавательная деятельность, учебная деятельность, учебная задача, образование, логическое мышление, учебная программа, предметная область.

Key words: primary education, cognitive activity, educational activity, educational task, education, logical thinking, curriculum, subject area.

KIRISH

Jahonning yetakchi davlatlarida ta'limga shakllantirish birinchi galdegisi vazifa sifatida belgilanib, Janubiy Koreyada o'tkazilgan Xalqaro ta'limga forumidagi (WEF 2015) 2030-yilgacha qabul qilingan ta'limga konsepsiyasida "Boshlang'ich ta'limga tizimi taraqqiyotining asosiy harakatlantiruvchi kuchi va barqaror rivojlanish maqsadlariga yetkazuvchi muhim faoliyat" sifatida e'tirof etilmoqda. Shundan kelib chiqib, boshlang'ich sinflardan boshlab o'quvchilarni ijodiy va mantiqiy fikrlashga o'rgatish, o'zaro hamkorlikdagi faoliyat muhitini yaratish ustuvor vazifa qilib belgilanib, Finlyandiya, AQSH, Koreya, Fransiya, Rossiya kabi rivojlangan davlatlarda ta'limga jarayonida ijodiy yondashuvni ta'minlash bilan bir qatorda refleksiv ko'nikmalarni shakllantirishga

alohida e'tibor qaratilmoqda. Bu esa, boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'yin ta'lim texnologiyasi asosida tanqidiy tafakkur, ijodiy fikrash, o'zini-o'zi baholash, o'z faoliyatini tahlil qilish kabi refleksiv ko'nikmalarni shakllantirishni taqozo etadi.

Mamlakatimizda ta'lim tizimining pojdevori hisoblangan boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning ta'lim-tarbiyasiga alohida e'tibor qaratilib, ularni komil inson qilib tarbiyalash asosiy ustuvor vazifa sifatida belgilandi. "O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiysi" da ta'kidlanganidek, "uzluksiz ta'lim tizimini sifat jihatidan yangilash, o'qitish metodikasini takomillashtirish, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va innovatsiyalarni joriy etish" masalalari ustuvor vazifalardan biri sifatida belgilab berildi. Shu asosida 2020-yil 6-noyabrdagi "Ta'lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo'shimcha chora tadbirlar to'g'risida" PQ-4884-son qarorida belgilangan vazifalarga asosan boshlang'ich sinf o'quvchilarida refleksiv ko'nikmalarni shakllantirishning samarali texnologiyalarini aniqlashtirish, metodik ta'minotini yaratish orqali o'quvchilarning bilim darajasi va intellektual salohiyatini takomillashtirishga alohida e'tibor qaratishni taqozo etmoqda [1].

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 14-avgustdagagi 3907-sonli "Yoshlarni ma'nnaviy axloqiy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularga ta'lim tarbiya berish tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish chora-tadbirlari to'g'risida"gi, 2019-yil 29-apreldagi PF-5712-son "O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi, 2020-yil 6-noyabrdagi PF-6108-son "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini shakllantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi, 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son "2022-2026-yillarga mo'ljallangan «Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi farmonlari, 2020-yil 23-sentyabrdagi O'RQ-637-son "Ta'lim to'g'risida" gi Qonuni hamda mazkur faoliyatga tegishli boshqa me'yoriy-huquqiy hujjalarda belgilangan vazifalarni yuqori samaradorlik va natija bilan amalga oshirishda avvalambor oliy ta'lim muassalarida tahsil olayotgan talabalarning bilish darajalari bilan uzviy bog'liqdir. Bunda har bir fanni o'qitishda va bilishda kognitiv faoliyat alohida ahamiyat kasb etadi.

Kognitiv faoliyat - bu idrok, fikrash, xotira, e'tibor, nutq kabi aqliy jarayonlar yordamida atrofdagi voqelikni bilishga qaratilgan ongli faoliyatdir. Kognitiv faoliyat - bu o'qituvchi tomonidan qo'yilgan o'quv muammolarini hal qilish jarayonida bilim va harakat usullarini o'zlashtirish va o'z-o'zini rivojlantirish faoliyati. U nafaqat bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirishga, balki subyektning (talabaning) o'zi uchun ham ijtimoiy tajribani (axloqiy, madaniy, amaliy, ijodiy va boshqalar) maqsadli o'zlashtirish tufayli uning shaxsiy fazilatlarini takomillashtirish, rivojlantirishga qaratilgan [5].

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Shu nuqtai nazaridan, o'quv jarayonida talabalarning kognitiv faoliyati uchta o'zaro bog'liq bosqichni o'z ichiga oladi:

1. Birinchi bosqichda o'rganilayotgan materialni idrok etish, tushunish va yodlash yoki nazariy bilimlarni o'zlashtirish sodir bo'ladi.

2. Ikkinci bosqichda ushbu bilimlarni amalda qo'llash bo'yicha ko'nikma va ko'nikmalar ishlab chiqiladi, bu maxsus o'quv mashqlarini tashkil qilishni talab qiladi.

3. Uchinchi bosqichda o'rganilayotgan material bo'yicha bilimlarni yanada mustahkamlash va chuqurlashtirish, ularni birlashtirish va amaliy ko'nikma va malakalarni takomillashtirish amalga oshiriladi.

Psixologlar (I.A.Zimnaya, I.I.Ilyasov, I.Lingart, D.B.Elkonin) kognitiv faoliyatni tahlil qilib, uning beshta o'ziga xos xususiyatlarni keltirib o'tganlar:

- 1) o'quv materiallarini o'zlashtirishga va o'quv muammolarini hal qilishga qaratilgan;

- 2) bilim va faoliylarning umumiyl usullari o'zlashtiriladi;

- 3) talabaning turli xil faoliyatlarini o'z ichiga oladi, shu jumladan idrok (kuzatish — o'quv materialini tovush va vizual idrok etish), mnemonik (o'quv materialini yodlash), aqliy (tahlil, taqqoslash, tasniflash, umumlashtirish va boshqalar), amaliy (muammolarni hal qilish, tajriba, grafik va hisoblash ishlari, kompyuter bilan ishlash va boshqalar.);

- 4) faoliyatning natijalariga qarab o'quvchining aqliy xususiyatlari (xarakteri, qobiliyati, xotirasi, tafakkuri, hissiyotlari, irodasi) va xatti-harakatlarining o'zgarishiga olib keladi;

- 5) shaxsning rivojlanishi nuqtai nazaridan subyektning o'z – o'zini rivojlanishiga olib keladi [5]. D.B.Elkonin o'quv faoliyatining quyidagi ijtimoiy xususiyatini ta'kidlab o'tadi: mazmuni bo'yicha, chunki u insoniyat tomonidan to'plangan moddiy va ma'naviy boyliklarini o'zlashtirishga qaratilgan; ma'nosи bo'yicha, chunki u ijtimoiy ahamiyatga ega va baholanadi; shakli bo'yicha, chunki u ijtimoiy

PEDAGOGIKA

rivojlangan aloqa standartlariga mos keladi va ta'lif muassasalarida (mактаблар, коллежлар, университетлар ва бoshqалар) amalga oshiriladi [3-4]. Boshqa har qanday faoliyat turi singari, kognitiv faoliyat ham obyekтивлиги, maqsadga muvofiqligi va mahsulдорлиги (samaradorlik) bilan ajralib turadi. U ma'lum bir tuzilish va tarkibga ega. O'quv faoliyatining predmeti - bu o'zlashtirilishi kerak bo'lgan o'quv materialining mazmuni hisoblanadi. Bunga o'рганилагатган fanlar bo'yicha o'quv dasturlariga kiritilgan tushunchalar, nazariyalar, qonunlar, prinsiplar, vazifalar, algoritmlar, jarayonlar, harakat usullari va boshqalar kiradi. O'quv faoliyatining maqsadi ushbu bilimlarni va usullarni o'zlashtirishdir, bu jarayonda talabaning o'zi ham rivojlanadi. Shuni ta'kidlash kerakki, o'quv faoliyatining maqsadi o'qitish maqsadi bilan chambarchas bog'liqidir [5].

O'quv faoliyatining motivlari talabaning ehtiyojlari, qiziqishlari, moyilligi, qiymat yo'nalishlari bilan bog'liq. Yuqorida ta'kidlab o'tilganidek, faoliyatning muhim tarkibiy qismlaridan biri bu harakatdir. Talabaning kognitiv faoliyati ta'lifning maqsadi va mazmuni, o'quv jarayonini tashkil etish shakli, o'quv materialini o'rganish va o'zlashtirish mantig'i va o'qitish usullari bilan bog'liq ko'plab harakatlarni o'z ichiga oladi. Masalan, bunga o'qituvchi yoki talabalardan biri tomonidan o'quv materialining og'zaki taqdimotini tinglash, o'quv adabiyotlarini yoki xulosalarini o'qish, ko'rgazmali qurollar to'g'risidagi ma'lumotlarni idrok etish, kompyuter bilan ishlash, laboratoriya ishlarini bajarish va boshqalar kiradi. O'quv faoliyati vositalariga talabaning asosiy bilimlari va ko'nikmalari, og'zaki va yozma nutq, o'quv adabiyoti, eslatmalar, vizual va uslubiy qo'llanmalar, o'quv maqsadlari uchun kompyuterlar va elektron nashrlar, laboratoriya uskunlari, o'quv televidenyiesi va boshqalar kiradi. Ta'lif faoliyati usullari-bu bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish uchun vositalardan foydalanish usullari. Ular o'qituvchi tomonidan ma'lum bir darsda qo'llaniladigan o'qitish usullariga bog'liq. Ta'lif faoliyati usullari, masalan, adabiyotlarni o'rganish va o'quv materialining qisqacha mazmuni, muammolarni hal qilishda matematik operatsiyalar, laboratoriya ishlarini bajarish va hisobot tuzish usullari, muammolarni individual yoki guruhli hal qilish usullari, o'рганилагатган hodisalarini, jarayonlarni o'rganish usullari va boshqalarni o'z ichiga oladi. Ta'lif faoliyati mahsuli-o'quvchilar tomonidan o'rganish natijasida olingen yangi bilim va ko'nikmalardir. Talabalarning kognitiv faoliyati tarkibidagi asosiy tarkibiy qism o'quv vazifasidir [5]. Ta'lif vazifasi va boshqa vazifalar o'rtafigi asosiy farq shundaki, uning maqsadi va natijasi u o'zaro ta'sir qiladigan obyektlarni o'zgartirishdan ko'ra, subyektning (talabaning) o'zini o'zgartirishdir. O'quv vazifalari turli funksiyalarini bajaradi. Tushunish va yo'naltirish, ma'lum bir qonun bilan identifikasiya qilish, o'zgartirish, qo'llash, yangi vaziyatga o'tkazish, vazifalarni mustaqil ravishda qurish, o'zini o'zi boshqarish vazifalari mavjud. O'quv vazifasining tarkibi L.M.Fridman va E.I.Mashbitzning asarlarida batafsil ko'rib chiqilgan. Har qanday vazifada, shu jumladan o'quv vazifasida maqsad (talab), vazifa shartining bir qismi bo'lgan obyektlar va ularning funktsiyalari ajralib turadi. Tadqiqotchi L.M.Fridmannning fikricha, o'quv vazifasi quyidagi qismlardan iborat:

- mavzu maydoni (belgilangan obyektlar sinfi);
- vazifa talablari (muammoni hal qilish maqsadi bo'yicha ko'rsatmalar, bular, qaror davomida aniqlanishi kerak bo'lgan narsalar);
- vazifa ob'ektlarini bog'laydigan munosabatlar;
- muammoni hal qilish uchun uning shartlari bo'yicha bajarilishi kerak bo'lgan harakatlar (operatsiyalar) to'plami.

Oliy ta'limgagi ta'lif muammolarini hal qilish bo'yicha faoliyatda quyidagi o'zaro bog'liq tarkibiy qismlarni ajratib ko'rsatish mumkin: muammoni tahlil qilish va tushunish, o'quv vazifasini "qabul qilish", uni hal qilish uchun zarur bo'lgan mavjud bilimlarni yangilash; muammoni hal qilish rejasini tuzish; uni amaliy amalga oshirish; muammoning echimini nazorat qilish (o'zini o'zi boshqarish) va baholash; qaror qabul qilish jarayonida yuzaga keladigan faoliyat.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Bajarilgan vazifaga qarab, harakatlarning 3 turi ajratiladi: yo'naltirish (yoki rejalashtirish), ijro va nazorat. Yo'naltiruvchi harakatlar (harakatlarning indikativ asosi) - bu talabalar o'zlashtirilgan harakatlarni amalga oshiradigan ko'rsatmalar va ko'rsatmalar tizimi. Bu yaqinlashib kelayotgan faoliyatni rejalashtirish uchun zarurdir. Ta'lif muammosini hal qilishda harakatlarning taxminiy asoslari (yechimning umumiyligi algoritmi) quyidagicha: 1) muammoni va u qanday muammoligini aniqlash; 2) ma'lum muammolar va kerakli muammolar o'rtafigi mantiqiy aloqalarni o'rnatish; 3) muammoni hal qilishning turli usullarini ilgari surish; 4) usullardan birini tanlash va muammoni hal qilish rejasini tuzish; 5) muammoni hal qilishga harakat qilish; 6) natijani tekshirish. Nazorat yoki o'z-

o'zini nazorat qilish (nazorat harakatlari) funksiyasi o'quv vazifalarini hal qilishda talabalar tomonidan operatsiyalarning to'g'riliqi va to'liqligini aniqlashdan iborat [5]. Muammoni hal qilish uchun subyekt (talaba) muammoga kiritilmagan va tashqaridan jalb qilingan manbalarning ma'lum bir to'plamiga ega bo'lishi kerak. Muammoni yechish vositalari moddiy (masalan, asboblar va boshqalar), bosma (matnlar, diagrammalar, formulalar, modellar) va ideal (talaba muammoni hal qilishda foydalanadigan bilimlar) bo'lishi mumkin. Shunday qilib, kognitiv faoliyatning tuzilishi quyidagi tarkibiy qismlarni o'z ichiga oladi: mavzu, maqsad, motivlar, vositalar, o'quv harakatlari va ularni amalga oshirish usullari, mahsulot (natija). Kognitiv faoliyatni ta'lif jarayonida o'quv muammolarini hal qilish faoliyati deb hisoblash mumkin. Insonlarda fikrlash darajasiga ko'ra, kognitiv faoliyatning ikki turi mavjud: reproduktiv va samarali (ijodiy). Reproduktiv faoliyat - bu namunadagi harakatlar, masalan, o'tgan materialni takrorlash va uni tushuntirish, ma'lum algoritnga muvofiq tipik muammolarni hal qilish, adabiyot bilan mustaqil ishlash asosida hisobot tayyorlash va o'qish va boshqalar. Oliy ta'linda tahsil olayotgan talabalarning ijodiy kognitiv faoliyatiga nostandard muammolarni hal qilish, laboratoriya eksperimentini o'tkazish, o'quv va tadqiqot ishlari, texnik mahsulotlarni loyihalash va boshqalarni misol sifatida keltirish mumkin. O'qish davrida nafaqat jismoniy, balki psixologik xususiyatlar va aqliy funksiyalar: idrok, e'tibor, xotira, fikrlash, nutq va histuyg'ular rivojlanishida maksimal darajaga yetadi. B.G.Ananiyevning ta'kidlashicha, hayotning ushbu davri o'qitish va kasbiy tayyorgarlik uchun imkon qadar qulaydir. Ushbu davrda individual faoliyat faol shakllanadi. Kognitiv faoliyatda abstrakt fikrlash ustunlik qila boshlaydi, dunyonи anglash boshlanadi, o'rganilayotgan voqelikning turli sohalari o'rtaida munosabatlar o'rnatiladi. Agar o'qituvchi aynan shu davrda talabaning qobiliyatlarni rivojlantirmasa, talabalar o'rganilayotgan materialni faqat yarim mexanik ravishda yodlab oladilar, bu esa ularning bilimlarni oshiradi lekin aqliy va ijodiy rivojlanishiga to'sqinlik qiladi [5]. Maxsus tadqiqotlar natijalari shuni ko'rsatadiki, aksariyat talabalar taqqoslash, tasniflash, aniqlash kabi intellektual operatsiyalarning rivojlanish darajasiga ega emaslar. Shu bilan birga, ijodiy qobiliyatlar ko'pincha original va nostandard muammolarni hal qilishda, yangisini kashf etish paytlarida, bilimlarni boshqa vaziyatlarda qo'llashda, shuningdek mustaqil tanloving namoyon bo'lishi mumkin bo'lganda rivojlanadi va namoyon bo'ladi [5].

XULOSA

Oliy ta'lif muassasalarida tahsil olayotgan talabalarning yetuk malakali kadrlar bo'lib yetishishlarida kognitiv faoliyat muhim ahamiyat kasb etadi. Kognitiv faoliyat talabalarning intellektual rivojlanish ko'rsatkichlarini yanada shakllanishida asosiy omil hisoblanadi. Ayniqsa, bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari ya'ni oliy ta'linda tahsil olayotgan talabalarga kognitiv faoliyat uni ahamiyatini shakllantirish orqali ularda idrok, fikrlash, xotira, e'tibor, nutq kabi aqliy jarayonlar yordamida atrofdagi voqelikni bilish jarayonlarini shakllantirishga erishiladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Зимняя И.А. Педагогическая психология. — М., 2008.
2. Елконин Д.Б. Избранные психологические труды. - М., 1989.
3. Фридман Л.М. Логико-психологический анализ школьных учебных задач. - М., 1977.
4. АナンЕВ Б.Г. Избранные психологические труды: в 2 т. — М., 1980.
5. G.A.Abdukayumova Talabaning kognitiv faoliyati tuzilishi va turlari. Academic Research in Educational Sciences ISSN: 2181-1385 ISI: 0,967 | Cite-Factor: 0,89 SIS: 1,9 ASI: 1,3 SJIF: 5,771 UIF: 6,1.